

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ε.Υ.Α.Θ ΠΑΓΙΩΝ
(Ν.Π.Δ.Δ.)

Κύριε Υφυπουργέ
κ. Γεν. Γραμματέα
Κυρίες και κύριοι

Στη σημερινή ημερίδα με θέμα **Διαχείριση ομβρίων υδάτων και αντιπλημμυρική προστασία Θεσσαλονίκης**, η ΕΥΑΘ Παγίων, σεβόμενη το ισχύον σύστημα, σύμφωνα με το οποίο, δεν είναι αυτή ο αρμόδιος φορέας να καταγράψει τα υπάρχοντα πιθανά προβλήματα πλημμυρών και να προτείνει λύσεις, θα αναφερθεί, με την παρούσα εισήγηση, μόνο στην ταλαιπωρημένη υπόθεση των ρεμάτων, που φυσικά παίζουν σημαντικότατο ρόλο στην αντιπλημμυρική θωράκιση της Θεσσαλονίκης, Και θα αναφερθεί, γιατί εμπλέκεται στο σκέλος, που αφορά την ιδιοκτησία τους, καθόσον, βάσει του υπάρχοντος Νομικού Πλαισίου, **η ΕΥΑΘ Παγίων είναι ιδιοκτήτης όλων των ρεμάτων στην περιοχή ευθύνης της ΕΥΑΘ.**

A. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Πιο συγκεκριμένα, από την ισχύουσα Νομοθεσία και ειδικότερα από τον ιδρυτικό Νόμο της ΕΥΑΘ Παγίων (Ν.2937/2001) προκύπτει ότι:

1. Στην ΕΥΑΘ Παγίων, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, (στελεχωμένο σήμερα από επτά (7) υπαλλήλους, εκ των οποίων δύο (2) υπηρετούν στο Τεχνικό της Τμήμα), ανήκουν βάσει του Ν. 2937/01 τα ρέματα, που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης της ΕΥΑΘ ΑΕ.

Τα ανωτέρω ρέματα έχουν μετεβιβασθεί σύμφωνα με τον ανωτέρω Νόμο από την ΕΥΑΘ ΑΕ, στην οποία ανήκαν ως πάγια περιουσιακά της στοιχεία, στην ΕΥΑΘ Παγίων με δύο αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1009τ.Β/1.08.01) & (ΦΕΚ 264τ.Β/5.03.03), χωρίς προηγουμένως να έχει γίνει λεπτομερής καταγραφή και μάλιστα,στη δεύτερη απόφαση αναφέρεται ότι, οι εκτάσεις των ρεμάτων, καθορίζονται από κτηματολογία ή τοπογραφικά σχέδια ή με άλλο τρόπο.

Λόγω της ύπαρξης διαφόρων ειδών διαγραμμάτων, στα οποία εμφανίζονται τα ρέματα, όπως παλιές αποτυπώσεις (Τουρκική αποτύπωση, παλαιά φύλλα λεπτομερειών Θεσσαλονίκης, διαγράμματα Φιλιππίδη), διανομές Υπουργείου Γεωργίας, κτηματολογικά διαγράμματα Υπουργείου Οικονομικών, τοπογραφικά σχέδια, που συνοδεύουν συμβόλαια κλπ. υπάρχουν μεγάλες δυσκολίες στον ακριβή καθορισμό των ιδιοκτησιακών ορίων των ρεμάτων και λόγω της παλαιότητας και διαφορετικών μεθόδων σύνταξης των διαγραμμάτων, αλλά και της ύπαρξης διαγραμμάτων, που δείχνουν τα όρια των ρεμάτων σε διαφορετική θέση.

Λόγω των παραπάνω, δεν υπάρχουν τα απαιτούμενα στοιχεία, που θα έπρεπε να

συνοδεύουν την όποια ιδιοκτησιακή μεταβολή.

Εξ αιτίας λοιπόν των ελλειμματικών στοιχείων δημιουργούνται πολλά προβλήματα.

Για να καταλάβουμε την πολυπλοκότητα των θεμάτων, που προκύπτουν, θα αναφερθούμε σε κάποια από τις περιπτώσεις.

Για μερικά από τα ρητά μεταβιβασμένα στην ΕΥΑΘ Παγίων οικοπεδικά τμήματα, τα οποία προέκυψαν από πρώην ρέματα έκτασης 30,40, 50 τ. μ, κατά την προσπάθεια καταγραφής από την υπηρεσία μας διαπιστώθηκε ότι, στη θέση τους έχουν κτισθεί πολυκατοικίες. Δηλαδή έγιναν τα εργολαβικά, εκδόθηκαν οι οικοδομικές άδειες, πουλήθηκαν και μεταπουλήθηκαν δεκάδες διαμερισμάτων σε κάθε οικοδομή. Και τίθεται το ερώτημα, αν είναι δυνατόν η ΕΥΑΘ Παγίων να ανατρέψει, μετά από 50 χρόνια, όλη τη διενεργηθείσα σειρά νόμιμων πράξεων και να διεκδικήσει αποζημίωση από δεκάδες ιδιοκτήτες, για καταπάτηση της ιδιοκτησίας της, χωρίς να είναι και απόλυτα σίγουρη σύμφωνα με τα αναφερόμενα παραπάνω υπάρχοντα ελλιπή τοπογραφικά στοιχεία, βασιζόμενη μόνο στην ανωτέρω Υπουργική απόφαση, για ρητά μεταβιβασθείσα έκταση, η οποία σήμερα είναι μέρος ενός μεγάλου οικοπέδου επί του οποίου κτίσθηκε πολυόροφη οικοδομή.

Σημειώνεται βέβαια, ότι για τα συγκεκριμένα οικοπεδικά τμήματα η ΕΥΑΘ Παγίων πληρώνει Φ. Μ. Α. Π., όπως βέβαια και οι κάτοχοι των διαμερισμάτων.

2. Τα ρέματα και οι εκτάσεις των μεταβιβασθέντων ρεμάτων στην ΕΥΑΘ Παγίων, στηρίζονται στα παραπάνω αναφερόμενα ανομοιογενή διαγράμματα και στοιχεία, με συνέπεια τα ιδιοκτησιακά όρια των ρεμάτων, να αποκλίνουν σημαντικά από την υφιστάμενη κατάσταση τους, γεγονός το οποίο δημιουργεί προβλήματα με τους παρόχθιους ιδιοκτήτες.

Τμήματα επίσης των ανωτέρω μεταβιβασθέντων ρεμάτων στην ΕΥΑΘ Παγίων, κατά το παρελθόν εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλεως της περιοχής τους, δίχως προηγουμένως αυτή η όποια μεταβολή να έχει καταγραφεί, με αποτέλεσμα άγνωστος αριθμός αυτών να έχουν περιέλθει ιδιοκτησιακά (άτυπα) στην ιδιοκτησία των αντιστοίχων ΟΤΑ, χωρίς να το γνωρίζουμε.

3. Κάποιοι από τους Δήμους της ευρύτερης περιοχής Θεσσαλονίκης όπως οι Δήμοι Εύοσμου, Πολίχνης κλπ. δεν αναγνωρίζουν μέχρι και σήμερα την ιδιοκτησία της ΕΥΑΘ Παγίων επί των ρεμάτων της περιοχής τους, με το επιχείρημα ότι, τα συγκεκριμένα ρέματα, είχαν μεταβιβασθεί στους εν λόγω Δήμους από το Δημόσιο, με αποφάσεις Υπουργών, Νομαρχών κλπ. πριν την 31-12-1970, που είναι η ημερομηνία ισχύος του διατάγματος 787/70, περί συστάσεως Οργανισμού Αποχετεύσεως Θεσσαλονίκης. Επιμένουν δηλαδή ότι, εφόσον μεταβιβάστηκαν σε αυτούς, πριν από τη δημιουργία του πρώην ΟΑΘ, δεν ήταν δυνατόν να μεταβιβασθούν και στον πρώην ΟΑΘ και κατά συνέπεια και στην ΕΥΑΘ Παγίων.

4. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι, σε ορισμένους Δήμους, έγιναν πράξεις εφαρμογής, με τις οποίες τα ρέματα έχουν χαρακτηριστεί κοινόχρηστοι χώροι ή χώροι πρασίνου και ως εκ τούτου, δεν ανήκουν πια στην κυριότητα της ΕΥΑΘ Παγίων. Στις συγκεκριμένες όμως πράξεις εφαρμογής των αντίστοιχων Δήμων, δεν έχει προηγηθεί, από τις Νομαρχιακές Υπηρεσίες Δ.Τ.Υ.Ν.Α, ο προβλεπόμενος από τη νομοθεσία καθορισμός της οριογραμμής του

ρέματος, βάσει του οποίου θα καθορίζονταν η υδραυλική διατομή, η οποία προφανώς δεν μπορεί να είναι κοινόχρηστος χώρος, αλλά ιδιοκτησία της ΕΥΑΘ Παγίων.

5. Σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία (Ν.2937/2001), η αστυνόμευση των ρεμάτων συνιστά αρμοδιότητα του κράτους και ασκείται "δια των συνεστημένων οργάνων του" (Νομαρχιακές Υπηρεσίες Δ.Τ.Υ. Ν.Α). Στη συγκεκριμένη μάλιστα νομοθεσία, με την Εγκύκλιο 33 του πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ (Δ7α/ιοκ.3147/12-12-98) με θέμα "Αστυνόμευση ρεμάτων και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων" διευκρινίζονται και οι αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

6. Επίσης αναφέρεται ρητά στον παραπάνω νόμο, ότι η ευθύνη για την αποχέτευση των ομβρίων υδάτων και την αντιπλημμυρική προστασία, στην εκάστοτε περιοχή δραστηριότητας της ΕΥΑΘ ΑΕ, ανήκει στο σημερινό Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που εκπροσωπείται, στη συγκεκριμένη περίπτωση, από την ΕΥΔΕ Θεσσαλονίκης.

7. Μεγάλο πρόβλημα προς αντιμετώπιση, είναι επίσης η καταπάτηση των ρεμάτων και η αυθαίρετη δόμηση εντός αυτών, με κύρια προβλήματα, πέραν της καταστρατήγησης της νομιμότητας με την καταπάτηση των ρεμάτων, την παρεμπόδιση κατασκευής των απαιτούμενων αντιπλημμυρικών έργων, αλλά κυρίως, τον κίνδυνο, που διατρέχει η ίδια η ζωή των καταπατητών, σε περιπτώσεις έντονων βροχοπτώσεων.

8. Ο ρόλος της ΕΥΑΘ Παγίων : ONE STOP SHOP.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και το γεγονός ότι, σήμερα, κάθε αίτημα των πολιτών προς εξέταση ή προβλήματα, που ανακύπτουν, όσον αφορά τα ρέματα, ξεκινούν κατά κανόνα από τον αντίστοιχο Δήμο και διαβιβάζονται διαδοχικά στην ΕΥΑΘ Παγίων στην ΕΥΔΕ Θεσσαλονίκης, στις Νομαρχιακές Υπηρεσίες Δ.Τ.Υ.Ν.Α.Θ. στη Δ/ση Πολεοδομίας, ακόμη και στην Εισαγγελία Θεσσαλονίκης κλπ. καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, με κάθε αίτημα, αρχίζει ένας χορός μεταφοράς αρμοδιοτήτων χωρίς τέλος. Ο ρόλος της ΕΥΑΘ Παγίων, στην περίπτωση αυτή, είναι ο ρόλος του υπεύθυνου ιδιοκτήτη, που, επειδή αγωνιά για ότι συμβαίνει μέσα στην ιδιοκτησία του, παίρνει την υπόθεση «υπό μάλης» και «τρέχει» αυτή να συντονίσει και να φροντίσει για την τελική επίλυση του θέματος, από όποιον φορέα είναι αρμόδιος. Παράδειγμα το ρέμα Λύτρα με τη Λεύκη, που εκκρεμούσε από τον Ιανουάριο. Μόλις ανέλαβα και για να βρεθεί επιτέλους λύση, κάλεσα την Πυροσβεστική, όπως θα έκανε κάθε ιδιοκτήτης στην ιδιοκτησία του, να επιληφθεί ή να γνωματεύσει για το επείγον και το επικίνδυνο του πράγματος, το οποίο και έκανε.

B. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Επειδή λοιπόν, πολλά τμήματα ρεμάτων έχουν καταπατηθεί από ιδιώτες, οι οποίοι καταπατητές, εν συνεχεία περιέφραξαν τις εν λόγω εκτάσεις και τις επίχωσαν προτείνεται:

α. Να σταματήσει οποιαδήποτε επικάλυψη ρέματος σε εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας και να ορισθεί το συντομότερο δυνατό η οριογραμμή όλων των ρεμάτων για την εξασφάλιση της ανοικτής διατομής των ρεμάτων

β. Για τη ομαλή ροή των ρεμάτων, πρέπει, με όλα τα προβλεπόμενα μέσα, να αποδοθούν τα ρέματα στην προτεραια κατάσταση και να αποκατασταθεί άμεσα η ομαλή ροή τους, για την αποφυγή πλημμυρών.

Εδώ πρέπει να επισημανθεί ότι, υπάρχουν συγκεκριμένες περιπτώσεις πολιτών, όπως σε πρόσφατη περίπτωση του ρέματος κυψέλης, οι οποίοι αγόρασαν με συμβόλαια αγοράς, ακίνητα εντός των οποίων περιλαμβάνεται και μέρος ρέματος, το οποίο δεν αναφέρεται καν στην περιγραφή του συμβολαίου αγοράς και μάλιστα, με αντίστοιχο ΚΑΕΚ της εταιρείας του κτηματολογίου, έχουν αποδοθεί οι εκτάσεις σε ιδιώτες, χωρίς να αναγράφεται η ύπαρξη του υπάρχοντος και σήμερα ακόμη, ρέματος.

Για την επίλυση του συγκεκριμένου θέματος, η ΕΥΑΘ Παγίων θα προσφύγει νομικά και ευελπιστεί να δικαιωθεί μετά από 5ετία ή 10ετία.

Συμπωματικά όμως, για τη συγκεκριμένη περίπτωση, η ΕΥΔΕ Θεσσαλονίκης προκήρυξε ήδη, εντός των ημερών, τη μελέτη διευθέτησης του εν λόγω χειμάρρου, οπότε συμφωνήθηκε με τις αρμόδιες υπηρεσίες, συγχρόνως με τη σύνταξη της μελέτης, να ορισθεί από τη Δ.Τ.Υ.Ν.Α.Θ. και η οριογραμμή του ρέματος, ώστε να κατοχυρωθεί η υδραυλική διατομή και η απαγόρευση οικοδόμησης επί αυτής.

γ. Προκειμένου λοιπόν να βελτιωθεί η υπάρχουσα κατάσταση και να ξεπεραστούν τα προβλήματα, που περιγράφονται παραπάνω δηλαδή:

Οι καταπατήσεις ρεμάτων

Οι πολλές συναρμόδιες υπηρεσίες

Η έλλειψη στοιχείων ακινήτων και ιδιαίτερα Τοπογραφικών διαγραμμάτων

Ο καθορισμός οριογραμμών των ρεμάτων

Οι επικαλύψεις των ρεμάτων

Προτείνεται, όλες οι αρμοδιότητες, που αφορούν τα ρέματα, να συγκεντρωθούν και να μεταφερθούν στον ίδιο φορέα και κατά τη γνώμη μας πρέπει να ανατεθούν στους ήδη διευρυμένους Δήμους, σύμφωνα με το σχέδιο Καλλικράτης, στους οποίους προβλέπεται ήδη, να μεταφερθούν και οι Δ/νσεις Τεχν. Υπηρεσιών, αρμόδιες σήμερα υπηρεσίες, για την αστυνόμευση και τον καθορισμό των οριογραμμών των ρεμάτων και είναι ήδη υπεύθυνοι για το σοβαρό θέμα της διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου τους.